

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

ELŐTERJESZTŐ JAVASLAT

**Márton Gábor helytörténeti munkássága
Települési Értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

**Határ Győző Városi Könyvtár
Gyomaendrőd, Fő út 230.**

Gyomaendrőd, 2018. december 20.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

A javaslatot benyújtó intézményneve: Határ Győző Városi Könyvtár

Levelezési cím: 5500 Gyomaendrőd, Fő út 230.

Telefonszám: 66/218-370

E-mail cím: varosi.konyvtar@gyomaendrod.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Márton Gábor helytörténeti munkássága**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: **kulturális örökség**
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

Települési Értéktár.

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Márton Gábor (Endrőd, 1924. december 11. – 2010. január 7.) helytörténeti munkásságát javasoljuk a Gyomaendrődi Települési Értéktárba. Márton Gábor élete és munkássága megtestesíti a „lámpás” klasszikus alakját. A helytörténet terén végzett munkája, írásai forrásértékűek.

1944-ben végezte el az Újvidéki Állami Tanítóképzőt, ezt követően 1953-ban a Szegedi Tanárképző Főiskola magyar-történelem szakát. Pedagógusi pályáját 1944-ben az Endrődi Polgári Iskolában kezdte. 1944-1949 között Csejtpusztai Elemi Iskolában, majd 1949-1952 között az Endrőd Általános Iskolában tanított. 1952-től 1954-ig a Gyoma Oktatási Osztályon dolgozott; majd visszatért a tanításhoz, és 1955-1985 között ismét az Endrőd Általános Iskolában tanított. Évtizedeken keresztül tanított az Endrődhöz tartozó tanyavilágban, ahol a gyerekek oktatásán, nevelésén kívül a tanyai felnőttek népművelője, kulturális munkása is volt. Információkat közvetített, s ha kellett, hivatalos ügyeket intézett. Érdeklődő, nyitott, segítőkész személyiség volt, szűkebb pátriájának jelenét követte, múltját kutatta. Hosszabb-rövidebb terjedelmű írásai a Városunk című helyi lapban jelentek meg rendszeresen. Évtizedeken keresztül a lap munkatársa volt, versei, történetei, megemlékezései itt láttak napvilágot, igen népszerűek voltak az In memoriam rovatban megjelent írásai.

Rendszeres könyvtárlátogató volt, naponta látogatta az endrődi könyvtárat, itt kerültek megrendezésre könyvbemutatói is. Helytörténeti, irodalmi munkásságának bemutatójára 2007-ben került sor. A rendezvényen készült fotók és videófelvétel megtekinthetők a könyvtár honlapján. Írásait a könyvtárnak ajándékozta, mondván: „Ott van azoknak a legjobb helye!”

A tanítás, a helytörténeti munka lételeme volt, így vallott erről egy vele készült interjúban:

„Ha majd engem is kivisznek a szüleim után a temetőbe, itt hagyok – a tanítóányaimon kívül – még vagy 15 könyvet endrődi hagyományokról, a sportról. Addig is, ha Isten segít, még megírom Varjú Vilinek az életét. Most helytörténeti szakkört vezetek. Mert a helytörténet az nagyon fontos a gyerekeknek. Ha gyerekkorban nem ismeri meg a faluja történetét, sose tudja úgy igazán megszeretni. Ez a titka annak, hogy nekem a néprajz ilyen fontos. És ezt csinálni kell, amíg él az ember.” (Részlet „A tanítás nekem nem munka volt, hanem életforma” című cikkből)

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

Munkásságát több pedagógiai és újságírói díjjal ismerték el. A várostól a megbecsülés jeleként 1996-ban Gyomaendrődért Emlékplakettet, 1999-ben díszpolgári címet kapott. Nagylaposan, a róla elnevezett téren fafaragású szobrot állítottak emlékére.

Művei:

Tempo, ETK! 1986.

Hajrá, Gyoma! 1989.

Rózsahegyi Kálmán, 1997, 2011.

Az endrődi prímás 2006.

Adatok és emlékek az endrődi iskolák történetéhez. - Iskolapad és katedra, 2009.

Versek. „Szent zűrzavar az én sok álmom...” 2007.

Élők, holtak vallomása: Anekdoták Endrődről, 2008.

Kéziratban:

A gyomaendrődi Béke MTSz története, 1948-1983.

Endrőd története 1980.

Így éltünk mi, endrődiek

Az endrődi festő.Uhrin Péter élettörténete

Sodró ár

Források:

- Gyomaendrődi ki kicsoda. Gyomaendrőd, 2004. p. 259.
- Ki kicsoda Gyomaendrődön. Gyomaendrőd, 2017. p.454-455.
- A gondolatokat, a múltat meg kell örökíteni. [Beszélgetés Márton Gáborral]. Új Gyomaendrődi Hírlap. 2009. október. p. 2.
- „A tanítás nekem nem munka volt, hanem életforma” [Hornokné Németh Eszter interjúja Márton Gáborral] Városunk. 1994. október. p. 4. és 6.
- „A tanítás nekem nem munka volt, hanem életforma”. Gyomaendrődi Híradó. 1999. április. p. 3.
- Pályázati interjú a Pharmavit Rt. „Éltrevaló plusz” vetélkedősorozatához. [Beszélgetés Márton Gáborral]. Gyomaendrődi Híradó. 1998. november. p. 11.
- Egy délután Márton Gáborral. Városunk. 2007. március. p. 55.
- Márton Gábor (Marci bácsi) (1924-2010). Városunk. 2010. február. p. 4. (In memoriam)
- Várfi András: Búcsú Márton Gábortól, Gyomaendrőd díszpolgárától. Városunk. 2010. február. p. 1.
- Farkas Zoltánné: Márton Gábor tér I. Városunk. 2013. szeptember. p. 14. (A Rózsahegyi Iskola oldala)
- Farkas Zoltánné: Márton Gábor tér II. Városunk. 2013. október. p. 14. (A Rózsahegyi Iskola oldala)
- <http://hgyvk.hu/index.php/adatbazis/digitalizalt-dokumentumok/category/32-marton-gabor>

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

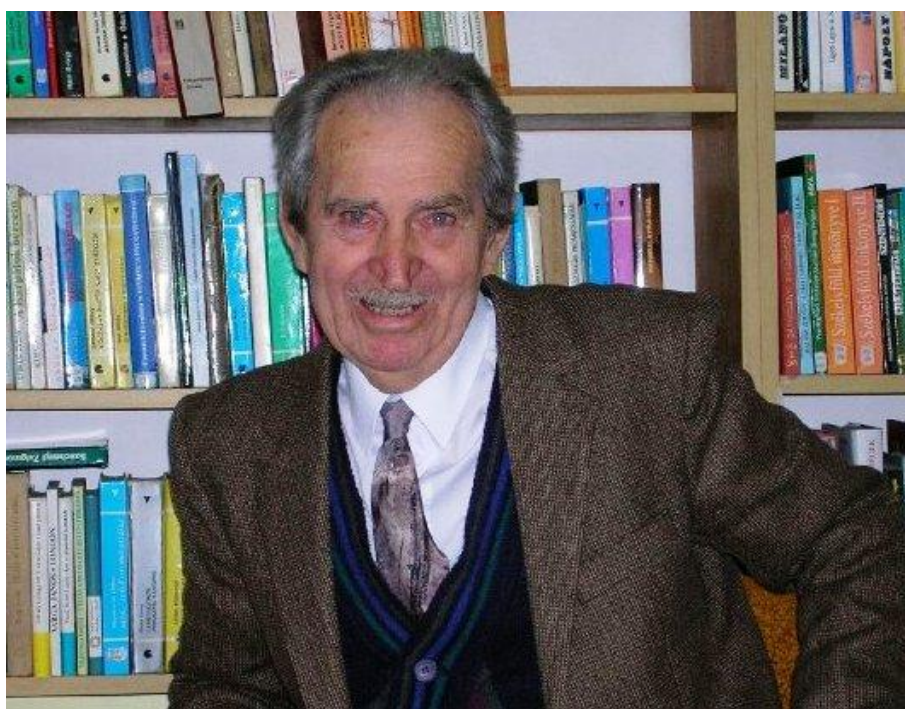
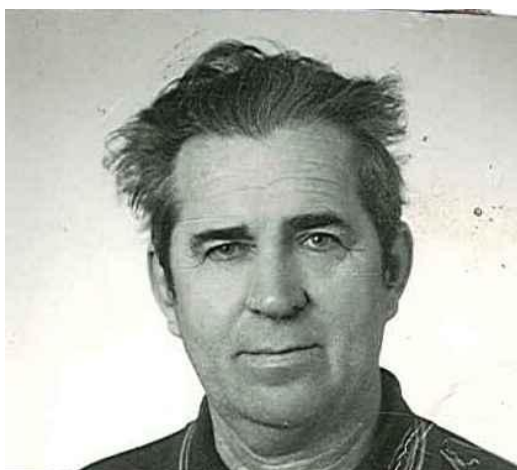
Telefon / Fax:
+36-66/218-370

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Az oktató-nevelő munka mellett végzett helytörténeti munkássága példa-és forrásértékű. Nemcsak szülővárosának szeretetét adta át a diákjainak, hanem megírta több endrődi kötődésű személy életrajzát, feldolgozta az endrődi iskolák és a Béke Tsz történetét, az endrődi és gyomai labdarúgás történetét. Nyomtatásban és kéziratban található munkái segítenek abban, hogy az érdeklődők jobban megismerhessék településünk múltját.

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.

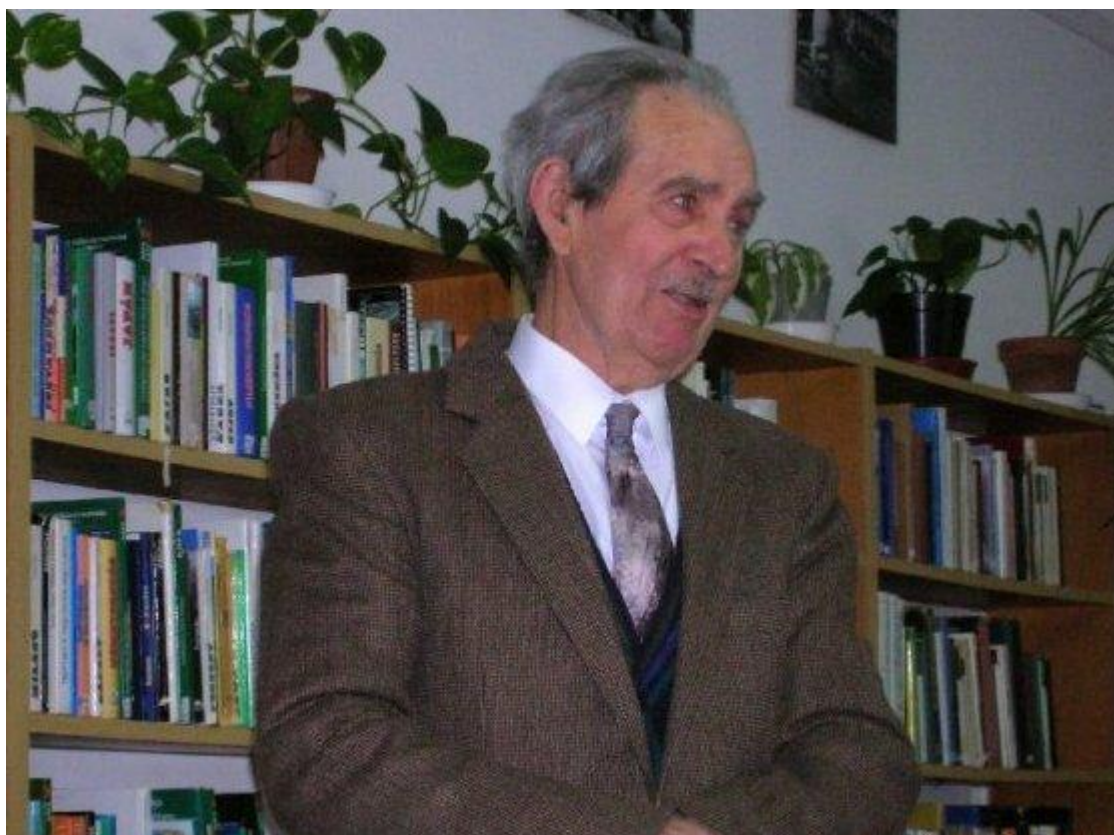
Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott Dinyáné Bánfi Ibolya a Határ Győző Városi Könyvtár nevében eljárva hozzájárulok, hogy az intézmény által készített anyagot, képeket a Gyomaendrődi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Gyomaendrőd, 2018. december 20.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető